

Berecz József

A képen édesapám, Berecz (ekkor még: Berger) József látható, 1914-ben.

Édesapám 1892-ben született Csornán, ő volt a legidősebb gyerek. Az elemi a csornai izraelita felekezeti elemi népiskolában végezte el 1902-re. Előtte sem héderbe nem járt, sem óvodába. Elemi után négy évet járt a győri magyar királyi állami főreáliskolába, a negyedik osztályt az 1905/1906-os tanévben fejezte be. Ebből lett később a Révay Gimnázium, az állomás mellett. Ezután elkerült Budapestre, ahol elvégezte a Budapesti Kereskedelmi Akadémia felső kereskedelmi iskolájának alsó, középső és felső osztályát, és 1909-ben érettségi bizonyítványt kapott. Akkor még csak három éves volt a felső kereskedelmi, később lett négy éves. Ez a kereskedelmi az Alkotmány utcában volt, ahol ma, azt hiszem, a Vendéglátóipari Főiskola van. Szóval ő is korán, tízéves korában elkerült otthonról, előbb Győrbe, aztán Budapestre. Győrben valami rokonnál lakott, de

erről pontosabbat nem tudok. Biztosan nem ingyen kapta a kosztot és kvártélyt, de mégis rokonoknál lakott. Pesten pedig Lázár bácsinál, a villamosellenőrnél lakott. Azt nem tudom, hogy milyen lakásban, erről nem mesélt. Arról mesélt, hogy minden vasárnap, amikor Lázár bácsi villamossal ment ellenőrizni, vitte magával, és apám azt mondta, hogy így nagyszerűen megismerte Budapestet. Amikor leérettségizett, akkor Budapesten kapott állást valami bankban.

Ez addig tartott, amíg 1914 végén mint karpaszományos, be nem vonult katonának. Édesapám nem sokat mesélt a gyerekkoráról. Legtöbbet a háborúról hallottam. Volt az orosz fronton is és az olasz fronton is. Amikor leszerelt négy év után, nem lehetett visszamenni a bankba, hát fölfordult a világ. Akkor döntöttek úgy, hogy maradjon otthon, vegye át a boltot. Náthán akkor még messze nem vonult nyugalomba, még sokáig dolgozott. Ott dolgozott még Lipót és Lipót egyik fia. De eléggé felfutott az üzlet, munka volt. A gabona volt a fő profil.

Az édesapám, megítélésem szerint egy nagyon okos ember volt, egy praktikus, csak az üzlettel foglalkozott. Állandóan jöttek hozzá különböző emberek tanácsot kérni adóügyekben. Ő ilyenben volt nagy. Nem volt szellemileg magasröptű, de egy rendkívül értelmes és rendes ember volt. Tagja volt a megyei törvényhatóságnak. Községi képviselő is volt, azt hiszem, virilista alapon.

Édesapám már túl volt azon a koron, a negyvennyolc éves korhatáron, hogy munkaszolgálatra hívták volna be. 1944 nyarán édesanyámmal s a húgommal először bekerültek a csornai gettóba. 1944. június huszonegyedikén összegyűjtötték őket a Fő téren, délután a csendőrök gyalogmenetben az állomásra kísérték őket. Az állomáson azután hetvenöt-hetvenöt személyt egy-egy tehervagonba raktak, és körülbelül négyszáz embert Sárvárra, háromszázötvenet Sopronba szállították. A családom Sopronba került. Itt egy félig kész, padló és ablak nélküli épületbe [Az Evangélikus Tanítóképző Intézet félig elkészült kollégiumi épülete volt. -- A szerk.] szállásolták el őket, ahol az egyik, régen megkeresztelkedett családanya fiával együtt mindjárt öngyilkos is lett. Sopronból 1944. július másodikán indult el a deportálóvonat Auschwitzba, ahova július 5-én érkeztek meg [Braham szerint Sopronból is, Sárvárról is 1944. július 7-én indult a deportáltakat szállító vonat (a könyv Hatodik Függeléke szerint a 3077-es, ill. 2204-es számú vonat) (Randolph L. Braham: A magyar Holocaust, Budapest, Gondolat/Wilmington, Blackburn International Inc., é. n. /1988/). -- A szerk.]. Apám és a húgom ott pusztult el.